

Samarqand davlat universitetning kattaqo'rg'on filiali Pedagogika va tillarni o'qitish fakulteti 2-bosqich O'zbek tili va adabiyoti ta'lim yo'nalishi talabalariga 3-semestr uchun «O'zbek tili tarixi» fanidan yakuniy nazorat savollari
Imtihon shakli: yozma

№	Mavzu	1-QISM “OSON SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning kirish qismidan asosan nazariy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	2-QISM “ODDIY SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 1-rejasidan asosan mulohazaviy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	3-QISM “MURAKKAB SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 2-rejasidan asosan qoidalar, teoremlar, kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	4-QISM qism “MURAKKAB SAVOLLAR 2” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 3-rejasidan asosan tendensiyalar, paradigmalari, konsepsiyalar kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	5-qism “QIYIN SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning xulosa yani yakuniy qismidan asosan talabani mustaqil fikrlashga, mavzuni to'liq anglashga yo'naltiradigan savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).
1	O'zbek tili tarixi fani manbalari. Grafika	1. Yozuv turlari haqida ma'lumot bering. (Piktografik, Ideagrafik, Logografik)	1. O'zbek adabiy tilining asosiy yozma manbalari haqida ma'lumot bering. (“ Devonu lug'atit-turk”,	1. O'zbek yozuvlari tarixi haqida fikrlaringizni bayon qiling.	1. O'rxun-Yenisey yodgorliklari haqida fikrlaringizni bayon qiling	1. O'zbek adabiy tili tarixini davrlashtirish masalasi haqida ma'lumot bering.

			“Qutadg`u bilig”, “ Muqaddamat-ul- adab”)			
2	O`zbek tilining tarixiy fonetikasi	2. O`zbek tilining tarixiy fonetikasi haqida ma`lumot bering (tovushlar, unlilar, undoshlar)	2. Unli tovushlar haqida ma`lumot bering (old qator, orqa qator, lablangan, lablanmagan)	2. Sonorlar va burun tovushlari haqida ma`lumot bering	2. Singarmonizm hodisasi haqida fikrlaringizni bayon qiling.	2. Undosh tovushlar haqida ma`lumot bering
3	O`zbek tilining tarixiy morfologiyasi. Ot so`z turkumi	3. O`zbek tilining tarixiy morfologiyasi haqida fikrlaringizni bayon qiling (Mustaqil so`zlar, yordamchi so`zlar)	3. Ot so`z turkumi haqida fikrlaringizni bayon qiling (ko`plik, egalik, kelishik)	3. Otlarda ko`plik shakllari haqida ma`lumotlar bering	3. Otlarda egalik shakllari haqida fikrlaringizni bayon qiling.	3. Otlarda kelishik shakllari haqida ma`lumotlar bering
4		4. Otlardagi egalik shakllarini shaxs va sonda ifodalab bering (birinchi shaxs, ikkinchi shaxs, uchinchi shaxs, birlik, ko`plik)	4. Otlarning yasalishi haqida ma`lumot bering (morfologik usul, sintaktik usul)	4. Bosh va qaratqich kelishigi shakllari haqida fikrlaringizni bayon qiling.	4. Tushum va jo`nalish kelishigi shakllari haqida ma`lumot bering	4. O`rin-payt va chiqish kelishigi shakllari haqida fikrlaringizni bayon qiling
5	Sifat, son so`z turkumlari	5. Sifat so`z turkumi haqida ma`lumot bering(Sifat, asliy, sifatlar, nisbiy sifatlar)	5. Qiyosiy darajaning ifodalanish usullari haqida fikrlaringizni bayon qiling (morfologik usul, sintaktik ushun, murakkab usul)	5. Belgining ortiqligi yoki kamligini ifodalovchi shakllar	5. Sifat yasalishi haqida fikrlaringizni bayon qiling	5. Sifat darajalari haqida ma`lumot bering
6		6. Son so`z turkumi haqida ma`lumot bering (son, sanoq son, noaniq son, kasr son va b)	6. Sanoq son haqida fikrlaringizni bayon qiling (birlik, o`nlik, tuvushlarning ikkilanishi)	6. Tarkibli sanoq sonlar haqida ma`lumot bering	6. Tartib son va jamlovchi son haqida fikrlaringizni bayon qiling	6. Dona son va numeratif so`zlar haqida fikrlaringizni bayon qiling

7	Olmosh soʻz turkumi	7. Olmosh soʻz turkumi haqida fikrlaringizni bayon qiling (olmosh, olmoshning maʼnoyiy turlari)	7. Kishilik olmoshlari haqida maʼlumot bering (shaxs, birlik, koʻplik)	7. Oʻzlik olmoshlari haqida maʼlumot bering	7. Soʻroq olmoshlari haqida fikrlaringizni bayon qiling	7. Belgilash olmoshlari haqida maʼlumot bering
8		8. I, II, III shaxs birlikdagi kishilik olmoshlari haqida fikrlaringizni bayon qiling (men, ben, sen, ol, ul)	8. I, II, III shaxs koʻplikdagi kishilik olmoshlari haqida fikrlaringizni bayon qiling (biz, siz, onlar, alar)	8. Koʻrsatish olmoshlari haqida maʼlumot bering	8. Birgalik olmoshlari haqida fikrlaringizni bayon qiling	8. Gumon va boʻlishsizlik olmoshlari haqida maʼlumot bering
9	Feʼl soʻz turkumi	9. Feʼl soʻz turkumi haqida fikrlaringizni bayon qiling (feʼl, aspect, zamon, mayl, shaxs-son)	9. Feʼl aspektlari haqida maʼlumot bering (Boʻlishli, boʻlishsiz, mumkinlik va nomumkinlik)	9. Feʼlning funksional shakllari haqida fikrlaringizni bayon qiling	9. Harakat nomi shakllari haqida maʼlumot bering	9. Sifatdosh shakllari haqida fikrlaringizni bayon qiling
10		10. Feʼlning tuslanishi haqida fikrlaringizni bayon qiling (Zamon, mayl, shaxs-son)	10. Zamon shakllari haqida maʼlumot bering (Zamon, oʻtgan zamon, hozirgi zamon, kelasi zamon)	10. Ravishdosh shakllari haqida maʼlumot bering	10. Mayl shakllari haqida fikrlaringizni bayon qiling	10. Shaxs-son shakllari haqida fikrlaringizni bayon qiling
11		11. Feʼl darajalari haqida maʼlumot bering (feʼl darajalari, bosh daraja, oʻzlik daraja)	11. Affiksatsiya usulida feʼl yasalihi haqida oʻz fikrlaringizni bayon qiling (yasalish, affiksatsiya, qoʻshimcha)	11. Oʻzlik va majhul nisbatlar haqida maʼlumot bering	11. Birgalik va ortirma nisbatlar haqida fikrlaringizni bayon qiling	11. Feʼllarning yasalihi haqida fikrlaringizni bayon qiling
12	Ravish soʻz turkumi	12. Ravish soʻz turkumi haqida fikrlaringizni bayon qiling (ravish, yasalish, ravish turlari)	12. Sintaktik usul bilan ravish yasalihi haqida fikrlaringizni bayon qiling (Qoʻshma ravishlar, juft ravishlar)	12. Ravishlarda daraja shakli haqida fikrlaringizni bayon qiling	12. Morfologik usul bilan ravish yasalihi haqida maʼlumot bering	12. Ravishlar yasalihi haqida fikrlaringizni bayon qiling

13	Ko‘makchi, bog‘lovchi va yuklamalarning tarixiy taraqqiyoti	13. Yordamchi so‘z turkumlari haqida ma‘lumot bering (yordamchi so‘zlar, bog‘lovchi, ko‘makchi yuklama)	13. Üchün ko‘makchisining ma‘nolari haqida fikrlaringizni bayon qiling (atalganlik, sabab, maqsad)	13. Ko‘makchilar haqida batafsil ma‘lumotlar bering	13. Bog‘lovchilar haqida batafsil ma‘lumotlar bering	13. Yuklamalar haqida batafsil ma‘lumotlar bering
14		14. Ko‘makchilarning turlari haqida ma‘lumot bering (sof ko‘makchilar, funksional ko‘makchilar)	14. Funksional ko‘makchilar haqida ma‘lumot bering (ot ko‘makchilar; ravish ko‘makchilar; fe‘l ko‘makchilar)	14. So‘z yuklamalar bilan qo‘shimcha yuklamalar haqida ma‘lumot bering	14. Ergashtiruvchi bog‘lovchilar haqida fikrlaringizni bayon qiling	14. Teng bog‘lovchilar haqida fikrlaringizni bayon qiling
15	So‘z birikmasi va gap	15. Sintaksis haqida ma‘lumot bering (sintaksis, so‘z birikmasi, tobe, hokim)	15. So‘z birikmalari haqida fikrlaringizni bayon qiling (tobe birikma, teng birikma)	15. Bitishuv haqida fikrlaringizni bayon qiling	15. Boshqaruv haqida ma‘lumot bering	15. Moslashuv haqida ma‘lumot bering
16		16. Tobe birikmalar haqida fikrlaringizni bayon qiling (bitishuv, boshqaruv, moslashuv)	16. Boshqaruv usuli bilan so‘zlarning birikishida kelishik shakllari haqida o‘z fikr (vosita kelishigi, tushum kelishigi, jo‘nalish kelishigi)	16. Gap haqida o‘z fikrlaringizni bayon qiling	16. Turkiy izofa haqida fikrlaringizni bayon qiling	16. Teng birikmalar haqida ma‘lumot bering
17	Gap bo‘laklari	17. Gap bo‘laklari haqida ma‘lumot bering (gap bo‘laklari, bosh bo‘laklar, ikkinchi darajali bo‘laklar)	17. Gapning bosh bo‘laklari, ikkinchi darajali bo‘laklari fikrlaringizni bayon qiling	17. Ega haqida ma‘lumot bering	17. Kesim haqida fikrlaringizni bayon qiling	17. To‘ldiruvchi haqida fikrlaringizni bayon qiling
18	“Qadimgi turkiy til”. Qadimgi turkiy obidalar, ularning topilishi, o‘qilishi	18. O‘zbek tilining davrlashtirilishi haqida ma‘lumot bering (Oltoy davri, xun davri, qadimgi turriy til davri)	18. O‘zbek adabiy tilining asosiy manbalari haqida ma‘lumot bering (Xorazmmiy, Navoiy, Zamaxshariy asarlari)	18. O‘zbek tilining davrlashtirilishida Oltoy va Xun davrlari haqida ma‘lumotlar bering	18. O‘rxun-enasoy yodgorliklari haqida fikrlaringizni bayon qiling	18. “Qutadg‘u bilig” asarining til xususiyatlar haqida ma‘lumot bering

19	Otlarda bo`lishsizlik shakli, vosita kelishigi	19. Otlarda bo`lishlilik va bo`lishsizlik shakli haqida fikrlaringizni bayon qiling (bo`lishli shakllar, bo`lishsiz shakllar)	19. Bo`lishsizlik shaklining hosil qilinishi haqida fikrlaringizni bayon qiling. (to`liqsiz fel, ermas)	19. Tarixiy manbalarda bo`lishsizlik shakllari haqida ma`lumot bering	19. Vosita kelishigi haqida fikrlaringizni bayon qiling.	19. Vosita kelishigining yasalishi haqida ma`lumot bering
20	Sifat va ravishlarda belgining ortiqqligi yoki kamligini ifodalovchi shakllar. Daraja formasi	20. Sifatlarda belgining ortiqqligi yoki kamligini ifodalovchi shakllar (oddiy daraja, qiyosiy va orttirma)	20. Sifatlarda qiyosiy darajaning hosil bo`lishi haqida ma`lumot bering (qiyosiy daraja, morfologik usul, sintaktik usul)	20. Sifatlarda orttirma daraja shakllari haqida ma`lumot bering	20. Ravishlarda belgining ortiqqligi yoki kamligini ifodalovchi shakllar	20. Daraja formasi haqida fikrlaringizni bayon qiling
21	O`zbek tili tarixini davrlashtirishga oid turkologiyadagi qarashlar	21. O`zbek tili tarixini davrlashtirish masalasi haqida fikrlaringizni bayon qiling (davrlashtirish, bosqichlar)	21. S.E.Malovning o`zbek adabiy tili tarixini davrlashtirish haqidagi qarashlari haqida ma`lumot bering (D-lashish, Y-lashish)	21. Eng qadimgi turkiy til davri haqida fikrlaringizni bayon qiling	21. Qadimgi turkiy adabiy til davri haqida fikrlaringizni bayon qiling	21. Eski o`zbek adabiy tili davri haqida ma`lumot bering
22	Fe`ldan sifat yasovchi affikslar	22. Sifat yasalishi haqida fikrlaringizni bayon qiling (affiksatsiya, kompozitsiya,)	22. Sintaktik usul bilan sifat yasalishi haqida ma`lumot bering (qo`shma, juft, takroriy)	22. Ismdan sifat yasovchi affikslar haqida fikrlaringizni bayon qiling	22. Fe`ldan sifat yasovchi affikslar haqida fikrlaringizni bayon qiling	22. Eng mahsuldor sifat yasovchi affikslar haqida ma`lumot bering
23	“Devonu lug‘otit turk”dagi etnonimlar	23. “Devonu lug‘otit turk” asari haqida fikrlaringizni bayon qiling (Devon, fonetika, leksika, dialektika, gramatika)	23. Etnonimlar haqida fikrlaringizni bayon qiling (xalq, millat, urug`, qavm, qabila)	23. Etnonimlarnig atalish motivlariga ko`ra turlari haqida ma`lumot bering	23. Etnotoponimlar haqida ma`lumot bering	23. Etnooykonimlar va etnogidronimlar haqida fikrlaringizni bayon qiling
24	Arab, fors-tojik va rus tillarining o`zbek tiliga ta`siri	24. O`zbek tilining tarixiy taraqqiyoti haqida fikrlaringizni bayon qiling (So`z o`zlashtirish, so`z yasash, kalkalash)	24. Arab, fors-tojik va rus tillarining o`zbek tiliga ta`siri haqida fikrlaringizni bayon qiling (olinma so`zlar, tillarning boyishi)	24. Ruscha baynalmilal so`zlar va ularga xos xususiyatlar haqida ma`lumot bering	24. Arabcha so`zlar va ularga xos xususiyatlar haqida ma`lumot bering	24. Fors-tojikcha so`zlar va ularga xos xususiyatlar haqida ma`lumot bering

25	Turk, chig`atoy, sart, o`zbek atamalarining qo`llanilish tarixi va ilmiy asoslanishi	25. Turk, chig`atoy, sart, o`zbek atamalarining qo`llanilish tarixi va ilmiy asoslanishi (tarixiy yodnomalar, O`zbekxon, Sart, Chig`atoy, Turk)	25. Chig`atoy atamasining qo`llanilish tarixi va ilmiy asoslanishi (tarix, Mog`ullar, Chig`atoy)	25. Sart atamasining qo`llanilish tarixi va ilmiy asoslanishi haqida ma`lumot bering	25. Turk atamasining qo`llanilish tarixi va ilmiy asoslanishi haqida ma`lumot bering	25. O`zbek atamasining qo`llanilish tarixi va ilmiy asoslanishi haqida ma`lumot bering
26	Undalma va kirish so`zlar	26. Undalma va kirish so`zlar haqida fikrlaringizni bayon qiling (Undalma, kirish so`z,	26. Undalmalarning qadimgi turk va o`zbek adabiy tilidagi uslubiy xususiyatlari haqida fikrlaringizni bayon qiling (undalmalar, ma`no)	26. Undalmalar haqida fikrlaringizni bayon qiling	26. Kirish so`zlar haqida fikrlaringizni bayon qiling	26. Kirish so`zlarning qo`llanilish davrlari va hozirgi o`zbek. adabiy tilidan farqi haqida ma`lumot bering
27	Ko`chirma gap	27. Ko`chirma gaplar tarixi haqida fikrlaringizni bayon qiling (To`nyuquq bitiktoshi, ko`chirma gap)	27. Ko`chirma gap haqida ma`lumot bering (ko`chirma gap, muallif gapi)	27. Muallif gapi bilan ko`chirma gapni bog`lovchi vositalar haqida fikrlaringizni bayon qiling	27. Ko`chirmag gapli qo`shma gap haqida fikrlaringizni bayon qiling.	27. O`zlashtirma gap haqida ma`lumot bering
28	Uyushiq bo`laklar. Gap bo`laklarining tartibi	28. Uyushiq bo`laklar haqida fikrlaringizni bayon qiling (uyshiq bo`lak, gap bolaklari)	28. Gap bo`laklarining tartibi haqida fikrlaringizni bayon qiling (tartib, gap bo`laklari, kesim, ega, to`ldiruvchi)	28. Uyushiq bo`lakli gaplarda bog`lovchi vositalar haqida ma`lumot bering	28. Ega va kesimning o`rinlashishi haqida ma`lumot bering	28. Aniqllovchi va aniqlanmishning o`rinlashishi haqida fikrlaringizni bayon qiling.
29	Aniqlik mayli: hozirgi (hozirgi – kelasi), o`tgan va kelasi zamon	29. Mayl shakllari haqida fikrlaringizni bayon (aniqlik mayli, buyruq-istak mayli, shart mayli)	29. Zamon shakllari haqida ma`lumot bering (zamon, o`tgan zamon, hozirgi zamon, kelasi zamon)	29. O`tgan zamon shakllari haqida ma`lumot bering	29. Hozirgi (hozirgi – kelasi) zamon shakllari haqida fikrlaringizni bayon	29. Kelasi zamon shakllari haqida fikrlaringizni bayon
30	Bog`langan qo`shma gapni tashkil etishda teng	30. Bog`langan qo`shma gaplar haqida ma`lumot bering (qo`shma gap, teng bog`lovchilar)	30. Bog`langan qo`shma gaplarni bog`lovchi vositalar haqida ma`lumot bering	30. Zidlov bog`lovchilaming bog`langan qo`shma gap va so`z birikmalari	30. Eski o`zbek tilida bog`langan qo`shma gaplarni tuzuvchi vositalar	30. Ayiruv bog`lovchilaming bog`langan qo`shma gap va so`z

	bog'lovchilarning roli.		(zidlov bog'lovchilari, ayiruv bog'lovchilari)	tuzishdagi ishtiroki haqida fikrlaringizni bayon	va bunday gaplarning mazmun munosabati haqida fikrlaringizni bayon	birikmalari tuzishdagi ishtiroki haqida fikrlaringizni bayon
--	-------------------------	--	--	--	--	--